

Tee Itse

HELPPO

VAIKEA

AJANKÄYTTÖ:

Ota mitat huolella, jotta lopputuloksesta tulee hyvä. Se säästää myös aikaa pidemmällä tähtäimellä. Vaikeinta on sahata lapaliitokset.

AJANKÄYTTÖ:

Noin 2–3 pv, sis. kuivumisajan

HINTA:

Noin 90 €

Perinteinen PORTTI

[ennen]

Upea portti komistaa talon sisäänkäyntiä. Perinteisen, klassisen pihaportin pystyy rakentamaan ilman erikoistyökaluja ja suuria nikkarointitaitoja. Kun rakennat portin itse, saat siitä juuri sellaisen kuin haluat.

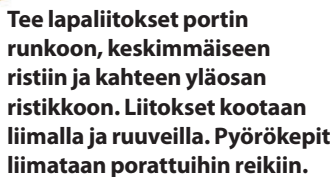
Talon sisään tuloväylänä oli ammottava aukko. Kahden tolpan väliin ei sopinut mikään vakio-mittainen portti, joten päätimme rakentaa portin itse – perinteisen mallisen, joka kestää vuosikausia.

Portti koostuu raamista, ja raamin neljään osaan jakavasta rististä keskellä. Alimmissa ruuduissa on neljä pyörökeppiä keskitolpan kummallakin sivulla. Yläpuolelle tehtiin kaksi ristikköä. Voit teettää portin myös puusepällä, mutta

ohjeitamme seuraamalla pystyt rakentamaan sen itsekin. Ennen kuin aloitat, mittaa, että portti sopii sekä aidan että talon mittasuhteisiin. Muuta tarvittaessa hieman portin mittoja ja ulkonäköä.

Kun valitset puutavaraa porttia varten, kannattaa olla tarkkana ja valita suoria ja tasalaatuisia puutavara. Mitä laadukkaampaa puuta löydät, sitä helpompi portti on rakentaa. Portista tulee myös kauniimpi ja kestävämpi.

Portti kootaan lapaliitoksin. Tämä tarkoittaa, että puolet puusta poistetaan liitoskappaleesta, mikä tekee liitoksesta erityisen vahvan. Portissa on keskellä ristikko, joka jakaa raamin neljään kenttään. Alimmissa kentissä on pyörökepit, ylimmissä ristit.

Tarvikkeet

- 2 sivua **(A)** raamiin á 90 cm
- 1 pohjakappale **(B)** raamiin, 120 cm

- 1 yläkappale (**C**) raamiin, 120 cm
- 1 jäykistävä pystylauta (**D**), 60 cm
- 1 jäykistävä vaakalauta (**E**), 100 cm

- 4 listaa **(F)** ristikoihin á noin 50 cm

- 8 pyörökeppiä (**G**) alakenttiin
á n. 40 cm

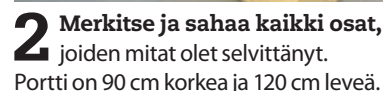
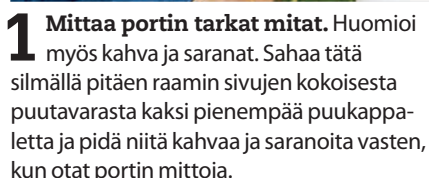
- 1 päällyslista (**H**), 100 cm

- Pu-liimaa
- Ruuveja, 6 x 30 mm, 3,5 x 35 mm
- Saranat, 300 mm
- Kahva
- Maalia

- Katkaisu/jiirisaha
- Pystyporateline

Mittaa ensin aukkokohta, johon portti on tarkoitus asettaa. Portti näyttää siistiltä hieman tolppien yläreunan alapuolella. Etäisyys tolppiin on noin 5 cm. Sijoita saranat tarkasti, jotta portti aukeaa ja sulkeutuu hyvin. Portti kootaan lapaliitoksia, jolloin liitoskohdasta poistetaan puolet puu-aineksesta. Tämä tehdään sahaamalla puuhun uria, minkä jälkeen yli jäävä puu poistetaan urakohdista taltalla.

Älä sahaa raamin pystyosaa lopulliseen pituuteen ennen kuin olet tehnyt loviiliitokset. Tällöin voit vielä tarvittaessa hieman säätää loviiliitoksesi lopulta sijaintia, jos et saanut sitä heti ensimmäisellä kerralla oikealle kohdalle.

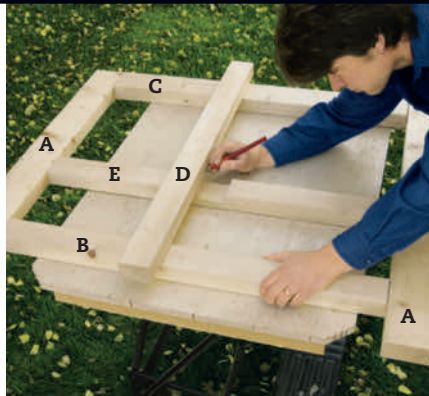

Valmistele liitokset

1 Sahaa urat liitoskohtien puuhun.

Portti kootaan lapaliitoksin, joita varten on sahattava monta uraa puoliväliin lautta – kohtaan, johon liitos tulee. Käytä katkaisu/jiirisahaa, jossa on syvyydenrajoitin. Voit käyttää myös käsisahaa.

2 Ota mitat keskimmäistä vaakalautaa (D) ja pystylautaa (E) varten, jotta voit sahata ja taltata liitoskohdat. Liimalla ja ruuveilla lapaliitoksin kootusta portista tulee vahva ja kestävä.

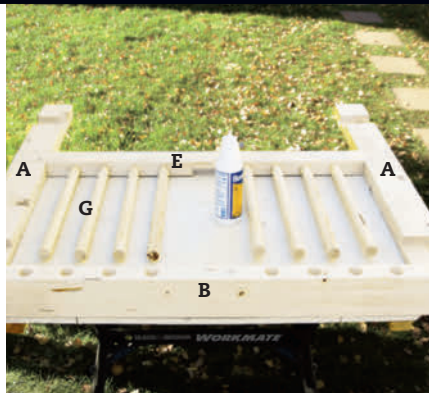

3 Poraa pyörökepeille reiät portin keskilautaan (E). Käytä 24 mm:n puuporaa. Säädä syvyys niin, että poraat noin 40 mm laudan sisään. Näin pyörökeppi uppoaa sopivan syvälle puuhun.

Kokoa portti

Osat kootaan liimalla ja ruuveilla. Kokoa ensin irt-osat. Jos olet ollut tarkka, portista tulee jo itsestään melko vankka. Osia ei saa liittää toisiinsa löyhästi, mutta et myöskään saa käyttää työssä voimaa.

Ylin ja alin osa raamista liitetään yhteen ruuveilla. Älä sahaa pystyosia lopulliseen pituuteensa ennen kuin olet tehnyt lapaliitokset. Näin pystyt tarvittaessa vielä hieman säätämään loviliitoksen lopullista sijaintia. Portin alaosaan kahteen "ruutuun" asetetaan kumpaankin 4 pyörökeppiä. Me käytimme Ø 25 mm:n pyörökeppiä, joka on sahattu 7 cm pidemmäksi kuin näkyvä mitta, jotta se voidaan asettaa porattuihin reikiin.

1 Aseta pyörökepit (G) paikoilleen porattuihin reikiin, joiden pohjalle on laitettu hieman pu-liimaa. Aloita poikkijäykistäjän (D) kohdalta ja aseta pyörökepit varovasti alhaalta päin.

2 Paina pyörökepit paikoilleen portin alaosaan. Kiristä raamin ympärille vetoliinat ja aseta ruuvipuristimet liitoskohtiin.

VINKKI

Laske, miten pyörökepit sijoittuvat. Jaa sivu- ja keskilautojen välinen etäisyys viidellä (keppivälien lukumäärä). Näin saat tarkan mitan siitä, mihin minkin pyörökepin asetat.

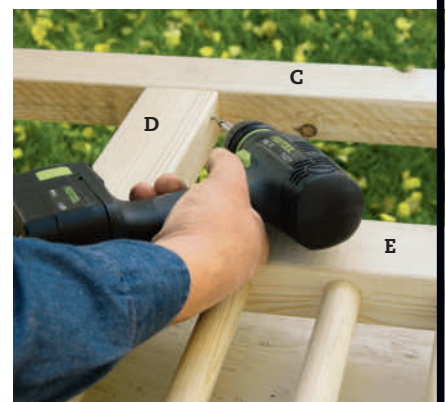

TARVIKKEET

Pu-liima täyttää halkeamat. Tästä on etua, kun tekee lapaliitoksia, joita voi muuten olla vaikea saada täysin tiiviisti toisiinsa kiinni. Vältty myös vettä kerääviltä rei'iltä.

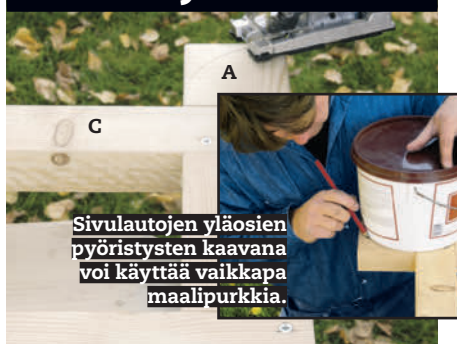

3 Poista yli pursunut liima. Pu-liima laajenee ja muuttuu tahmeaksi ennen kuin se kuivuu. Liiman kannattaa antaa kuivua kokonaan ja poistaa se sitten esim. mattopuukolla. Voit käyttää myös tavallista ulkokäyttöön sopivaa puuliimaa.

4 Kiinnitä pystyjäykistäjä (D) ruuvaamalla se viistosti kiinni. Käytämme 6 x 30 mm:n ruuveja. Esiporaa 5 mm:n poralla, jotta puu ei halkea. Laita kaksi ruuvia jokaiseen liitokseen – yksi kummallekin puolelle lautaa.

Ristikot ja kulmat

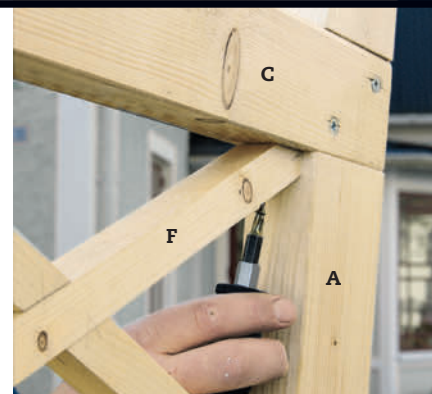
Sivulautojen yläosien pyöristysten kaavana voi käyttää vaikkapa maalipurkkia.

1 Pyöristä sivulautojen yläreunat (A). Piirrä pyöristys ja sahaa se pistosahalla. Älä sahaa aivan ylälautaan (C) asti, sillä sen päälle tulee lista (H), joka suojaa rakennetta hieman sateelta.

Merkitse listan keskikohta ja aseta lista keskelle viistosti kulmsta kulmaan. Tee merkinnät.

2 Tee yläkenttien ristikot (F). Sijoita listat kulmiin. Piirrä kulmat listoihin ja sahaa listat. Listat kootaan loviliitoksiksi, jotka pitää siis sahata. Pidä listoja päällekkäin. Piirrä, missä listat kohtaavat toisensa, sahaa urat ja talttaa puuaines pois.

3 Kiinnitä ristikot (F) pienellä ruuvilla (3,5 x 3,5 mm) raamin ylälautaan (C), kun olet koonnut osat. Ruuvaus sujuu helpoiten kulmaruuvitalalla tai pienellä ruuvinvääntimellä.

Sahaa urat jiiri-/katkaisusahalla

Syvyydenrajoittimella varustetulla jiiri-/katkaisusahalla on helppo sahata. Jos et omista sähkökäyttöistä sahaa, voit käyttää käsisahaa, mutta se on hieman työläämpää.

Jiiri-/katkaisusahan terä on pyöreä, minkä takia urasta ei tule yhtä syvää kaikista teräkohdista. Lähimpänä sahaa oleva teräreuna ei yllä puoli-väliin lautaa, ellei kappaletta siirrä. Aseta lauta sahan ohjuria vasten, jotta puukappale yltää mahdollisimman pitkälle ulos ja terä ylettyy oikeaan syvyyteen.

Tee ensin koesahaussaman kokoiseen puukappaleeseen, jotta tiedät, että urasta tulee sopivan syvä. Säädä syvyydenrajoitinta, sahaa molemmilta sivuilta ja varmista, että urat osuvat tarkasti toisiinsa.

4 Kiinnitä saranat ja kahva ennen portin maalausta. Kiinnitä kahva ja saranat ensin kokeeksi ruuvipuristimilla. Portin alle laitettava kiila tukee porttia sillä aikaa, kun säädät kiinnityksiä. Kun kaikki on paikoillaan, ruuvaa portti kiinni.

5 Hio portti kevyesti hienolla hio-mapaperilla. Pohjamaalaa ja pinta-maalaa sen jälkeen kahdesti. Me käytimme pellavaöljymaalia. Voit käyttää myös esim. alkydimaalia. Puu kannattaa aina suojata pellavaöljyllä kertaalleen ennen maalausta.

Portti on valmis. Perinteinen portti sopii hienosti talon tyyliin.